

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3487/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfF.8/2024/6. számú határozatával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZF.5/2024/6. számú határozata, illetve a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfF.8/2024/6. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek az elsőfokú szolgálati bíróság által megállapított tényállása szerint az indítványozó járásbírói bíróval szemben a kinevezése helye szerinti törvényszék elnöke fegyelmi eljárásokat kezdeményezett, hivatkozással arra, hogy a fegyelmi eljárásokkal érintett polgári peres ügyekben az indítványozó bíró nem tett intézkedést a peres eljárások felfüggesztésének megszüntetése érdekében, így mulasztásával jogsértő állapotot hozott létre.
- [3] Az elsőfokú szolgálati bíróság az eljárás alá vont bíró indítványozóval szemben szolgálati viszonyával kapcsolatos kötelezettségszegés okán két fizetési fokozattal való visszavetés fegyelmi büntetést szabott ki. Az indítványozó a határozat ellen fellebbezett, melynek nyomán eljáró másodfokú szolgálati bíróság az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát helybenhagyta azzal, hogy a fegyelmi büntetést négy rendbeli fegyelmi vétség miatt tekintette kiszabottnak.
- [4] Az indítványozó – az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészített indítványa szerint – a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenesek. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és R) cikkének,

valamint I. cikk (1) bekezdésének, II. cikkének, továbbá XXIV. cikkének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének, illetve 26. és 28. cikkének sérelmére hivatkozott.

- [5] Az indítványozó állítása szerint az ellene folyó fegyelmi eljárásban arról kellett döntenie az eljáró szolgálati bíróságnak, hogy olyan esetben, amikor a polgári peres ügyben a tárgyalás felfüggesztését követően az érintettek nem kérik az eljárás folytatását, van-e a peres ügyben eljáró bírónak intézkedési kötelezettsége. Az indítványozó előadása szerint a „szolgálati bíróság ebben a kérdésben akként foglalt állást, hogy a tárgyalás felfüggesztése magában hordozza az eljárás folytatását, és ennek érdekében az eljáró bíró intézkedési kötelezettségét.” A kérdés a támadott döntések értelmében tehát nem az, hogy kell-e intézkednie a bírónak, hanem az, hogy mire terjedjen ki az intézkedése. Az indítványozó a másodfokú szolgálati bíróság döntéséből kiindulva egyik lehetőségként arra hivatkozott, hogy a perben eljáró bírónak időről időre hivatalból vizsgálnia kell azt, hogy a tárgyalás felfüggesztésének oka megszűnt-e. Másik lehetőség az lett volna, hogy ha az eljárás kizárólag a peres felek rendelkezése alapján folytatható, akkor elsősorban a tárgyalás felfüggesztéséről hozott határozatban, vagy később a felfüggesztés tartama alatt kell felhívni a feleket a felfüggesztés oka megszűnésének bejelentésére. Az indítványozó sérelmezte, hogy a támadott döntések azt rótták fel neki, hogy mint a perekben eljáró bíró egyik értelmezésnek megfelelő intézkedést sem foganatosította a felfüggesztések megszüntetése érdekében, s emiatt mulasztásával jogsértő állapotot hozott létre, amit a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 105. § a) pontja alapján a szolgálati viszonyával kapcsolatos kötelezettsége megszegéseként értékelték.
- [6] Az indítványozó bíró álláspontja szerint abban a kérdésben történő állásfoglalás, hogy a bírónak volt-e intézkedési kötelezettsége, jogértelmezési kérdés, mely nem fegyelmi ügy. Miután a peres felek nem kérték az eljárás folytatását, így a véleménye szerint az eljáró szolgálati bíróság jogértelmezése alaptörvény-ellenes, a kötelezettségszegése nem lett volna megállapítható.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról döntené jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [8] 2.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a

jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a másodfokú szolgálati bíróság sérelmezett határozatával zárult ügyben eljárás alá vont bíró volt [Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pont], s az eljárásban a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.

- [9] 2.2. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a másodfokú szolgálati bíróság határozatát 2024. október 7-én kézbesítették az indítványozónak, az alkotmányjogi panaszt pedig 2024. október 14-én nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható másodfokúszolgálati bíróság határozatát, valamint azzal együtt az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát is támadta.
- [10] 2.3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [27. § (1) bekezdés a) pont], hogy a panaszos Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő 26. cikke és 28. cikke sérelmét is, melyre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény 26. és 28. cikkére alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {pl. 3242/2023. (VI. 2.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése sérelmét is állította. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével kapcsolatban jelen ügyben is fenntartja a korábbi következetes gyakorlatát, miszerint e rendelkezés nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot {lásd például: 3401/2022. (X. 12.) AB végzés, Indokolás [8]}, így érdemi vizsgálatra e tekintetben nincs lehetőség. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény R) cikkének sérelmére is. Az Alaptörvény R) cikke sem tartalmaz azonban Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panasz szintén nem alapítható. Az indítványozó állította az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmét is. Az Alaptörvénynek az indítványban megjelölt B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {pl. 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91];

3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]]. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben alkotmányos követelményként állította a felek rendelkezési jogát polgári peres eljárásban a jogaik és kötelezettségeik garanciális biztosítására, mely szerint sérült. Alkotmányjogi panaszában tehát érdemben nem az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata által megjelölt, a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben álló sérelmet állított az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozva, az indítványozó nem ilyen sérelmével összefüggésben alapította kérelmét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére.

- [11] 2.4. Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pont]: „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény II. cikke és XXIV. cikke vonatkozásában nem tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény II. cikke kapcsán nem a számára Alaptörvényben biztosított jog, hanem a peres feleknek „a per vitelében megnyilvánuló önrendelkezési joga”, vagyis mások jogával összefüggésben sérelmezte a támadott bírói döntéseket. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikke kapcsán sem tartalmazott megfelelő indokolással ellátott kérelmet arra vonatkozóan, hogy a támadott bírói döntések miért okozzák a tisztességes hatósági eljáráshoz való joga sérelmét, e tekintetben tehát az indítványozó a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét szintén nem indokolta.
- [12] 2.5. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a sérelmezett bírói döntéseket az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek tartotta. Úgy vélte, hogy a támadott bírói döntések nem tartalmazták az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megfelelő indokolást, „hiszen nem vették figyelembe azt a tényt, hogy peres felek nem kérték az eljárás folytatását, mely joguk az Alaptörvény ezen rendelkezéséből következik”.
- [14] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.)

AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]]. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}

- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel rögzíti, hogy a bíróságok jogkörébe tartozó – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben, hogy az eljáró bíróság az eljárás alá vont bíró fegyelmi ügyében miként dönt, s helyénvaló-e ítéletének indokolása. Megállapítható, hogy tartalma szerint az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában a támadott bírói döntés felülbírálatára irányult. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdést vitatott.
- [16] Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét ügyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, amely az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a munkajogi jogviszonnyal kapcsolatos jogvita tárgyában hozott támadott bírói döntéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [17] Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjának, részben nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-

ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 9.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Cziné Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró